BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. gruodžio 16 d.*

„Deliktinė atsakomybė — Vietos darbuotoja, paskirta į Sąjungos delegaciją Egipte — Sutarties pabaiga — Delegacijos nepateikimas Egipto socialinės apsaugos institucijai darbuotojos tarnybos pabaigą patvirtinančios pažymos ir paskesnis jos padėties nesutvarkymas šiuo atžvilgiu — Senatis — Tęstinė žala — Dalinis nepriimtinumas — Gero administravimo principas — Protingas terminas — Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis — Pakankamai akivaizdus teisės normos, kuria suteikiama teisių privatiems asmenims, pažeidimas — Neginčijama žala — Priežastinis ryšys“

Byloje T-138/14

Randa Chart, gyvenanti Woluwe-Saint-Lambert (Belgija), atstovaujama advokatų T. Bontinck ir A. Guillerme,

ieškovė,

prieš

Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT), atstovaujamą S. Marquardt ir M. Silva,

atsakovę,

dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo, kuriuo siekiama, kad būtų atlyginta žala, ieškovės tariamai patirta dėl to, kad Europos Sąjungos delegacija Kaire (Egiptas) ieškovei išėjus iš darbo nepateikė Egipto socialinės apsaugos institucijai jos tarnybos pabaigą patvirtinančios pažymos ir vėliau nesutvarkė ieškovės padėties šiuo atžvilgiu,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Frimodt Nielsen, teisėjai F. Dehousse ir A. M. Collins (pranešėjas),

posėdžio sekretorė S. Bukšek Tomac, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. liepos 2 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 1990 m. gegužės mėn. ieškovė Randa Chart, kuri tuo metu buvo Egipto pilietė, buvo įdarbinta Europos Komisijos delegacijos Kaire (Egiptas) (toliau – delegacija) vietos darbuotoja padėjėjos pareigoms atlikti. Jai buvo taikoma Egipto socialinės apsaugos sistema.

2 Vėliau delegacija buvo integruota į Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) struktūrą.

3 2001 m. spalio 8 d. grįžusi iš atostogų, kurių nuo 2000 m. spalio 20 d. buvo išėjusi dėl asmeninių priežasčių, ieškovė paprašė būti atleista iš darbo ir įsikūrė Belgijoje, siekdama ten susirasti naują darbą.

4 2004 m. (tiksli diena nenurodyta) ieškovė atsiėmė buto Kaire, kurį ji nusipirko 1998 m. dar nepastatytą, raktus.

5 2005 m. vasario 3 d. ieškovė vienai iš buvusių delegacijos kolegių parašė tokį e. laišką:

„Po jaudinančios patirties Europoje galvoju grįžti namo! Neseniai buvau keliuose susitikimuose su užsienio bendrovėmis / institucijomis Egipte ir gavau darbo pasiūlymą iš UNDP. Keista, bet neradau delegacijos (paskutinio darbdavio) parengtos tarnybos pabaigą patvirtinančios formos.

Šis dokumentas turėtų būti delegacijoje esančioje mano byloje. Gal galėtumėte man e. paštu išsiųsti skenuotą [šio dokumento] versiją, o vėliau persiųsti originalą mano adresu Briuselyje <…>?“

6 Remiantis ieškovės procesiniuose dokumentuose pateiktais paaiškinimais, kurių EIVT neginčijo, šio sprendimo 5 punkte paminėtame e. laiške nurodyta forma yra pažyma „estemara 6“, kurią per septynias dienas nuo darbuotojo darbo sutarties pasibaigimo darbdavys turi parengti trimis egzemplioriais, t. y. originalą, skirtą Egipto socialinės apsaugos institucijai, darbuotojui skirtą kopiją ir darbdaviui skirtą kopiją, ir pateikti Egipto socialinės apsaugos institucijai. Šią formą pateikti būtina, kad būtų galima nutraukti šį darbuotoją ir darbdavį siejančius socialinės apsaugos santykius ir pradėti naujus socialinės apsaugos santykius su nauju darbdaviu, o darbuotojas pasibaigus jo profesinei karjerai galėtų pasinaudoti savo teise į pensiją.

7 2005 m. balandžio 1 d. ieškovė gavo Egipto bendrovės, kurioje siekė įsidarbinti, e. laišką, kuriame buvo nurodyta, jog tam, „kad būtų galima užbaigti įdarbinimo procesą, ji vis dar turi pateikti vieną administracinį dokumentą“. E. laiško autorius pažymėjo, jog tikisi, kad ieškovė galės kuo greičiau persiųsti jam šį dokumentą ir pasirašyti darbo sutartį.

8 2005 m. rugpjūčio 11 d. e. laišku ieškovė dar kartą persiuntė delegacijai savo prašymą pateikti jos vardu parengtą formą „estemara 6“, nes į savo 2005 m. vasario 3 d. e. laišką negavo jokio atsakymo. Ieškovė visų pirma nurodė, kad jos pokalbis dėl darbo Kaire buvo sėkmingas ir kad ji nenorėtų rizikuoti „prarasti“ jai pateiktą darbo pasiūlymą, kaip įvyko UNDP atveju, kai ji negalėjo pateikti minėtos formos.

9 Iš 2005 m. rugsėjo 13 d. laiško, kurį ieškovei parašė potencialus jos darbdavys Egipte, ieškovė sužinojo, kad iš tikrųjų delegacija niekada nepateikė formos „estemara 6“ Egipto socialinės apsaugos institucijai, todėl, šios institucijos vertinimu, ieškovė vis dar buvo laikoma delegacijos darbuotoja. Minėtas darbdavys patikslino, kad jeigu ši forma nebus jam pateikta per savaitę, jis bus priverstas atsisakyti įdarbinti ieškovę.

10 2006 m. sausio 10 d. ieškovei darbo pasiūlymą pateikė kita Egipto bendrovė, patikslinusi, kad ieškovė gali pradėti dirbti, kai bus užbaigtas įdarbinimo procesas.

11 Ieškovė 2006 m. kovo 14 d. ir rugsėjo 12 d. dar kartą nusiuntė delegacijai savo prašymą pateikti jos vardu parengtą formą „estemara 6“.

12 2007 m. kovo 6 d. kita Egipte įsikūrusi bendrovė atsiuntė ieškovei laišką, kuriame pranešė, kad nori pasiūlyti jai generalinio direktoriaus asmeninės padėjėjos darbą, tačiau negali to padaryti, nes nėra jos vardu pateiktos minėtos formos „estemara 6“.

13 2007 m. kovo 7 d. ir gruodžio 3 d. bei 2008 m. vasario 20 d. ieškovė ir vėl paprašė delegacijos persiųsti jai jos vardu parengtą formą „estemara 6“.

14 2008 m. rugpjūčio mėn. ieškovė įgijo Belgijos pilietybę.

15 2009 m. vasario 5 d. ieškovė nusiuntė delegacijai e. laišką, kuriame nurodė, kad 2007 m. nusprendė „panaikinti savo socialinį draudimą Egipte“, ir tuomet iš Egipto socialinės apsaugos institucijos sužinojo, kad jos socialinės apsaugos byla dar neužbaigta, nes delegacija nepateikė šiai institucijai formos „estemara 6“. Ieškovė taip pat nurodė, kad 2007 m. lapkričio mėn. ji susisiekė su delegacija, kuri jai patvirtino, kad šios formos ieškovės asmens byloje nėra. Galiausiai ji ir vėl paprašė delegaciją imtis būtinų priemonių, kad būtų galima užbaigti jos socialinės apsaugos bylą.

16 Tą pačią dieną delegacija atsakė ieškovei, kad padarys viską, ką gali, kad išspręstų šią problemą, tačiau jai dar reikia laiko.

17 2009 m. kovo 21 d. e. laišku ieškovė paprašė delegacijos pranešti jai, kokia yra padėtis. Negavusi jokio atsakymo į šį e. laišką, ieškovė 2009 m. balandžio 20 d. vėl parašė delegacijai e. laišką.

18 2009 m. balandžio 23 d. e. laiške delegacija nurodė ieškovei, kad vis dar mėgina išspręsti jos problemą ir kad susisieks su ieškove, kai tik turės daugiau informacijos.

19 2009 m. rugsėjo 30 d., negavusi jokių naujienų iš delegacijos, ieškovė ir vėl paprašė jos pranešti, kokia yra padėtis. Ieškovė pakartojo šį prašymą 2009 m. spalio 27 d. e. laiške ir į jį taip pat negavo jokio atsakymo.

20 2010 m. vasario 15 d. ieškovė nusiuntė laišką Komisijos išorės santykių generalinio direktorato (toliau – *Relex* GD) K5 skyriaus „Vietos darbuotojai“ vadovui, kuriame išdėstė savo 2009 m. vasario 5 d. e. laiške nurodytas faktines aplinkybes (žr. šio sprendimo 15 punktą) ir nurodė įvairų paskesnį jos susirašinėjimą e. laiškais su delegacija, skųsdamasi delegacijos neveiklumu, taip pat skaidrumo ir bendravimo stoka.

21 2010 m. kovo 4 d. laiške K5 skyriaus vadovas parašė ieškovei, kad apgailestauja, jog delegacija neatsakė į jos prašymus, ir kad jam reikia šiek tiek laiko, kad gautų atitinkamą informaciją iš delegacijos.

22 2010 m. kovo 18 d. laišku delegacija paprašė už imigraciją ir pasų išdavimą atsakingų Egipto institucijų ieškovės vardu išduoti Egipto socialinės apsaugos institucijai skirtą „movement certificate“ (judėjimo sertifikatą), patvirtinantį, kad ieškovė 2001 m. išvyko iš Egipto teritorijos.

23 2010 m. kovo 25 d. laišku minėtos institucijos atsakė delegacijai, kad toks dokumentas gali būti išduotas tik teisminėms institucijoms arba suinteresuotajam asmeniui, o pastaruoju atveju – tik tokio asmens prašymu.

24 2010 m. kovo 26 d. e. laišku *Relex* GD K5 skyriaus „Vietos darbuotojai“ pareigūnė, be kita ko, nurodė ieškovei, kad, susisiekus su delegacija, paaiškėjo, kad „movement certificate“, patvirtinantį, jog ieškovė 2001 m. paliko Egipto teritoriją, turi pateikti už imigraciją ir pasų išdavimą atsakingos Egipto institucijos ir kad delegacija jau ėmėsi visų tam reikalingų veiksmų.

25 2010 m. gegužės mėn. ieškovės sutuoktinis Kaire susitiko su delegacijos vadovu, kuris jam paaiškino, jog tam, kad būtų galima užbaigti jo sutuoktinės socialinės apsaugos bylą, ji pati turėtų paprašyti už imigraciją ir pasų išdavimą atsakingų Egipto institucijų išduoti „movement certificate“.

26 2010 m. birželio 14 d. e. laišku ieškovė pranešė delegacijai, kad ir teisininkas, ir „administracinis konsultantas“ patarė jai neprašyti išduoti „movement certificate“. Ieškovė nurodė, jog pritaria jų nuomonei, kad būtent delegacija turi išspręsti šią problemą ir kad toks prašymas gali labai pakenkti ieškovei, nes tokio dokumento taip pat prašo asmenys, įtariami padarę pažeidimų, visų pirma tam, kad įrodytų savo alibi.

27 2010 m. spalio 13 d. ieškovė parašė delegacijai dar vieną e. laišką, norėdama sužinoti, kokių priemonių ši ėmėsi jos socialinės apsaugos bylai užbaigti. Šiame e. laiške ieškovė pakartojo mananti, kad delegacijos pasiūlytas sprendimas gauti „movement certificate“ yra netinkamas ir nepriimtinas. Ji paprašė delegacijos iki 2010 m. lapkričio mėn. vidurio pateikti jai „aiškų ir konkretų“ atsakymą.

28 2010 m. spalio 17 d. po delegacijos atstovo ir Egipto socialinės apsaugos institucijos atsakingo asmens susitikimo ši institucija pati paprašė už imigraciją ir pasų išdavimą atsakingų Egipto institucijų pateikti jai su ieškove susijusį „movement certificate“. Į šį prašymą nebuvo atsakyta.

29 2011 m. kovo 8 d. ieškovės patarėjas Egipte parašė delegacijos vadovui e. laišką, kuriame, be kita ko, paprašė jo per mėnesį pateikti finansinį pasiūlymą siekiant draugiškai išspręsti ginčą, susijusį su jo klientės socialinės apsaugos byla.

30 2011 m. balandžio 7 d. laišku delegacijos vadovas atsakė ieškovės patarėjui Egipte, kad klausimas dar nagrinėjamas ir kad į jo prašymą bus atsakyta iki 2011 m. balandžio 18 d.

31 2011 m. gegužės 17 d. ieškovės patarėjas Egipte vėl parašė delegacijos vadovui, skųsdamasis, kad negavo atsakymo į savo prašymą, ir ragindamas sureaguoti iki 2011 m. birželio 3 d.

32 2011 m. gegužės 19 d. laišku delegacijos vadovas nurodė ieškovės patarėjui Egipte, kad delegacija negali sutikti su tuo, kad jai būtų nustatytas atsakymo į ieškovės patarėjo prašymą terminas, ir kad klausimas vis dar nagrinėjamas.

33 2011 m. birželio 13 d. ieškovė pateikė Europos ombudsmenui skundą dėl EIVT, kuriame skundėsi dėl to, kaip delegacija nagrinėjo jos socialinės apsaugos bylos Egipte klausimą.

34 2011 m. lapkričio mėn. ieškovė persiuntė Egipto socialinės apsaugos institucijai formą „estemara 6“, kurią delegaciją galiausiai sutiko pateikti ieškovei 2011 m. spalio mėn. Vis dėlto minėta institucija atmetė šią formą, motyvuodama tuo, kad ji surašyta atgaline data, 2001 m. spalio mėn.

35 2013 m. kovo 8 d. Europos ombudsmenas priėmė sprendimą dėl ieškovės pateikto skundo. Jo nuomone, delegacija yra atsakinga už formos „estemara 6“ nepateikimą per nustatytą terminą, ir visa žala, kurią ieškovė patyrė iki 2010 m. gegužės mėn. ir kuri susijusi su jos padėties socialinės apsaugos srityje nesutvarkymu, kilo dėl minėtos formos nepateikimo ir dėl to, kad delegacija po 2001 m. vis nesiimdavo sutvarkyti šios padėties. Tačiau Europos ombudsmenas laikėsi nuomonės, kad dėl visos žalos, kurią ieškovė patyrė po 2010 m. gegužės mėn., yra kalta pati ieškovė, atsižvelgiant į tai, kad ji atsisakė prašyti kompetentingų Egipto institucijų pateikti „movement certificate“.

36 Be to, iš minėto sprendimo matyti, kad ombudsmenas pateikė EIVT draugiško sprendimo pasiūlymą, kuriame visų pirma buvo siūloma imtis būtinų veiksmų ieškovės socialinės apsaugos bylai užbaigti, kai ji pateiks EIVT „movement certificate“, sumokėti socialinės apsaugos institucijai visą už ieškovę likusią sumokėti sumą, įskaitant baudą, kuri galėtų būti paskirta, ir atidžiai išnagrinėti bet kokį pagrįstą prašymą atlyginti žalą, kurią ieškovė tariamai patyrė iki 2010 m. gegužės mėn.

37 Konstatavęs, kad EIVT įsipareigojo įvykdyti dvi pirmas draugiško sprendimo pasiūlymo dalis, ombudsmenas užbaigė bylą, kiek ji susijusi su šiais skundo aspektais. Dėl žalos, kurią ieškovė teigia patyrusi iki 2010 m. gegužės mėn., ombudsmenas pažymėjo, kad ji nepateikė jokių šios žalos buvimo įrodymų, todėl baigė nagrinėti šį skundo aspektą, laikydamasis nuomonės, kad šiuo atžvilgiu nereikalingas joks papildomas tyrimas.

38 2013 m. liepos 10 d. e. laišku ieškovės sutuoktinis, pažymėjęs, kad ieškovė neseniai gavo „movement certificate“, paprašė EIVT surengti susitikimą, kad būtų galima „galutinai užbaigti bylą“. 2013 m. liepos 16 d. atsakyme į šį e. laišką EIVT paprašė ieškovės pateikti šią pažymą delegacijai. Tos pačios dienos e. laiške ieškovės sutuoktinis pranešė EIVT, kad ieškovė pateiks „movement certificate“ tik jeigu bus surengtas susitikimas, per kurį taip pat bus išspręstas ieškovės patirtos žalos atlyginimo klausimas. 2013 m. rugsėjo 17 d. e. laiške EIVT, be kita ko, nurodė ieškovei, jog 2013 m. kovo 8 d. sprendime ombudsmenas pažymėjo, kad ieškovė nepateikė tariamai patirtos žalos įrodymų, ir užbaigė nagrinėti šį skundo aspektą. EIVT pridūrė, kad ieškovė, jeigu pageidauja, turi teisę pateikti jai šiuos įrodymus.

39 2013 m. spalio 30 d. laišku ieškovė pateikė EIVT prašymą atlyginti turtinę ir neturtinę žalą, kurią patyrė dėl tariamai neteisėto delegacijos elgesio nuo 2001 m. spalio mėn., iš viso įvertintą 452 339,18 EUR. Tame laiške ji, be kita ko, patikslino, kad yra pasirengusi pateikti EIVT „movement certificate“, „jeigu ši pripažintų nuo 2001 m. iki šios dienos padarytus pažeidimus, užtraukiančius Sąjungos deliktinę atsakomybę, <...> ir atlygintų dėl to atsiradusią žalą“.

40 2014 m. sausio 8 d. laiške EIVT atmetė šį prašymą tvirtindama, kad suėjo jo senaties terminas, nes ieškovė žinojo apie atsakomybę nulėmusią faktinę aplinkybę nuo 2005 m. rugsėjo 13 d. (žr. šio sprendimo 9 punktą).

41 Paklausta apie tai per teismo posėdį, EIVT nurodė, kad tą dieną ieškovės socialinės apsaugos byla Egipte tikrai dar nebuvo užbaigta.

Procesas ir šalių reikalavimai

42 Ieškovė pareiškė šį ieškinį; jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. vasario 27 d.

43 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu Bendrasis Teismas (šeštoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį. Taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, Bendrasis Teismas paprašė šalių raštu atsakyti į tam tikrus klausimus, ir jos tai padarė per nustatytą terminą.

44 Per 2015 m. liepos 2 d. teismo posėdį išklausytos šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

45 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

— pripažinti EIVT deliktinę atsakomybę,

— pirmiausia priteisti iš EIVT patirtą žalą, įvertintą 509 283,88 EUR, atsižvelgiant į jos padidėjimą bylos nagrinėjimo laikotarpiu,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, priteisti iš EIVT žalą, patirtą nuo 2008 m. spalio 30 d., įvertintą 380 063,81 EUR, atsižvelgiant į jos padidėjimą bylos nagrinėjimo laikotarpiu,

— priteisti iš EIVT bylinėjimosi išlaidas.

46 EIVT Bendrojo Teismo prašo:

— pirmiausia atmesti ieškinį kaip nepriimtiną,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

47 Be to, ieškovė prašo Bendrojo Teismo, taikant proceso organizavimo priemones, įpareigoti EIVT pateikti dokumentus, įrodančius veiksmus, kurių ėmėsi delegacija ir EIVT, kad būtų išspręstas šis ginčas.

Dėl teisės

Pirminės pastabos

48 Pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą deliktinės atsakomybės atveju Sąjunga pagal bendruosius valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią eidami savo pareigas padaro jos institucijos ar tarnautojai.

49 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką tam, kad pagal minėtą nuostatą kiltų Sąjungos deliktinė atsakomybė už neteisėtus jos institucijų ar organų veiksmus, turi būti tenkinamos kelios sąlygos, t. y. veiksmų, kuriais kaltinama Sąjungos institucija ar organas, neteisėtumas, žalos realumas ir priežastinis ryšys tarp veiksmų, kuriais kaltinama, ir nurodomos žalos (1982 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Oleifici Mediterranei / EEB*, 26/81, Rink., EU:C:1982:318, 16 punktas ir 2005 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Beamglow / Parlamentas ir kt.*, T-383/00, Rink., EU:T:2005:453, 95 punktas).

50 Šios trys sąlygos yra kumuliacinės. Taigi, jeigu nėra bent vienos iš šių sąlygų, to pakanka ieškiniui dėl žalos atlyginimo atmesti (šiuo klausimu žr. 1994 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *KYDEP / Taryba ir Komisija*, C-146/91, Rink., EU:C:1994:329, 81 punktą ir 2002 m. vasario 20 d. Sprendimo *Förde-Reederei / Taryba ir Komisija*, T-170/00, Rink., EU:T:2002:34, 37 punktą).

51 Kiek tai susiję su sąlyga dėl veiksmų, kuriais kaltinama atitinkama Sąjungos institucija ar organas, neteisėtumo, pažymėtina, kad pagal teismo praktiką reikalaujama įrodyti pakankamai akivaizdų teisės normos, kuria siekiama suteikti tam tikrų teisių privatiems asmenims, pažeidimą (2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil / Komisija*, C-352/98 P, Rink., EU:C:2000:361, 42 punktas). Lemiamas pažeidimo pripažinimo pakankamai akivaizdžiu kriterijus yra tai, ar atitinkama Sąjungos institucija arba organas aiškiai ir rimtai pažeidė savo diskrecijos ribas. Kai ši institucija ar organas turi tik labai siaurą diskreciją arba apskritai diskrecijos neturi, pakanka paprasto Sąjungos teisės pažeidimo, kad būtų konstatuotas pakankamai akivaizdus pažeidimas (2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Komisija / Camar ir Tico*, C-312/00 P, Rink., EU:C:2002:736, 54 punktas ir 2001 m. liepos 12 d. Sprendimo *Comafrica ir Dole Fresh Fruit Europe / Komisija*, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ir T-225/99, Rink., EU:T:2001:184, 134 punktas).

52 Kalbant apie žalos realumo sąlygą, pažymėtina, kad Sąjungos atsakomybė kyla tik tuomet, jeigu ieškovė iš tikrųjų patyrė realią ir neginčijamą žalą (1996 m. sausio 16 d. Sprendimo *Candiotte / Taryba*, T-108/94, Rink., EU:T:1996:5, 54 punktas). Ieškovė turi pateikti įtikinamų šios žalos buvimo ir dydžio įrodymų (žr. 1997 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Blackspur DIY ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-362/95 P, Rink., EU:C:1997:401, 31 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Sąlyga, susijusi su neginčijamos žalos buvimu, yra įvykdyta, jeigu žala yra neišvengiama ir ją galima pakankamai tikrai numatyti, nors ji

dar negali būti tiksliai apskaičiuota (1987 m. sausio 14 d. Sprendimo *Zuckerfabrik Bedburg ir kt. / Taryba ir Komisija*, 281/84, Rink., EU:C:1987:3, 14 punktas ir 2005 m. gruodžio 14 d. Nutarties *Arizona Chemical ir kt. / Komisija*, T-369/03, Rink., EU:T:2005:458, 106 punktas).

53 Kalbant apie sąlygą, susijusią su priežastinio ryšio tarp inkriminuojamo elgesio ir nurodomos žalos buvimu, šią žalą inkriminuojamas elgesys turi lemti pakankamai tiesiogiai ir jis turi būti lemiama žalos priežastis, nes nėra pareigos ištaisyti dėl neteisėtos padėties atsiradusius visus, netgi šalutinius, žalingus padarinius (1979 m. spalio 4 d. Sprendimo *Dumortier ir kt. / Taryba*, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, Rink., EU:C:1979:223, 21 punktas; taip pat žr. 2006 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Galileo International Technology ir kt. / Komisija*, T-279/03, Rink., EU:T:2006:121, 130 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Ieškovė privalo pateikti priežastinio ryšio tarp inkriminuojamo elgesio ir nurodytos žalos įrodymą (žr. 1998 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Coldiretti ir kt. / Taryba ir Komisija*, T-149/96, Rink., EU:T:1998:228, 101 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

54 Be to, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto, pagal jo 53 straipsnio pirmą pastraipą taikomo Bendrajame Teisme nagrinėjamoms byloms, 46 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Bylos prieš Sąjungą su deliktine atsakomybe susijusiais klausimais nebekeliamos praėjus penkeriems metams po tokio įvykio, dėl kurio norima bylą iškelti. Ieškinio senaties terminas nutraukiamas, jei pradedamas procesas Teisingumo Teisme arba jei prieš iškeliant tokią bylą nukentėjusioji šalis paduoda prašymą atitinkamai Sąjungos institucijai. Pastaruoju atveju byla turi būti iškelta per [SESV] 263 straipsnyje nustatytą dviejų mėnesių laikotarpį; tam tikrais atvejais taikomos [SESV] 265 straipsnio antrosios pastraipos nuostatos.“

55 Senaties termino paskirtis yra suderinti nukentėjusiojo asmens teisių apsaugą ir teisinio saugumo principą. Taigi senaties terminas numatytas atsižvelgus, be kita ko, į laiką, per kurį tariamai žalos patyrusi šalis gali surinkti ieškiniui pareikšti reikalingą informaciją ir patikrinti aplinkybes, kuriomis šis ieškinys gali būti grindžiamas (žr. 2005 m. rugsėjo 14 d. Nutarties *Ehcon / Komisija*, T-140/04, Rink., EU:T:2005:321, 57 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

56 Senaties terminas pradedamas skaičiuoti tada, kai yra įvykdytos visos sąlygos, taikomos pareigai atlyginti žalą, būtent tada, kai atlygintina žala tampa reali (2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Komisija / Cantina sociale di Dolianova ir kt.*, C-51/05 P, Rink., EU:C:2008:409, 54 punktas). Konkrečiai kalbant apie ginčus, kilusius dėl individualių veiksmų, senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai šie veiksmai sukėlė žalingų padarinių asmenims, su kuriais šie veiksmai yra susiję (2007 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Holcim (Deutschland) / Komisija*, C-282/05 P, Rink., EU:C:2007:226, 29 ir 30 punktai ir 2009 m. balandžio 1 d. Nutarties *Perry / Komisija*, T-280/08, EU:T:2009:98, 36 punktas).

57 Jeigu nukentėjęs asmuo galėjo sužinoti apie žalą sukėlusį faktą tik po tam tikro laiko, terminas jo atžvilgiu pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai jis galėjo apie tai sužinoti (žr. 2006 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *É.R. ir kt. / Taryba ir Komisija*, T-138/03, Rink., EU:T:2006:390, 49 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

58 Jei žala yra tęstinė, Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnyje nurodytas senaties terminas taikomas, atsižvelgiant į jį nutraukusio akto datą, ankstesniam nei penkeri metai iki šios datos laikotarpiui ir netaikomas vėliau atsiradusiems reikalavimams (2005 m. gruodžio 14 d. Nutarties *Arizona Chemical ir kt. / Komisija*, T-369/03, Rink., EU:T:2005:458, 116 punktas ir 2008 m. balandžio 10 d. Nutarties *2K-Teint ir kt. / Komisija ir EIB*, T-336/06, EU:T:2008:104, 106 punktas).

Dėl priimtinumo

59 Formaliai nepateikdama nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 114 straipsnį, EIVT tvirtina, kad šis ieškinys yra nepriimtinas, nes pagal Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnį yra suėjęs jo senaties terminas. EIVT teigia, kad ieškovė galėjo žinoti apie tariamą žalą nulėmusią faktinę aplinkybę „bent nuo 2005 m. balandžio 1 d. ir ne vėliau nei nuo 2007 m. kovo 6 d.“, t. y. daugiau nei prieš penkerius metus, iki 2013 m. spalio 30 d. pareiškiant pirminį reikalavimą atlyginti žalą. Per teismo posėdį atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą EIVT nurodė mananti, kad trys kumuliacinės sąlygos, bet kuriuo atveju leidžiančios ieškovei reikalauti tariamos žalos atlyginimo, buvo įvykdytos vėliausiai 2008 m. vasario mėn.

60 EIVT nuomone, ieškovė negali argumentuoti tuo, kad nurodomas neteisėtas elgesys tęsėsi iki šios dienos, sukeldamas jai tęstinę ir kasdien atsinaujinančią žalą. EIVT pažymi, kad pagal teismo praktiką sąlygos, nuo kurių įvykdymo priklauso SESV 340 straipsnio antroje pastraipoje nurodyta pareiga atlyginti žalą, taigi, ir ieškiniams, kuriais siekiama šios žalos atlyginimo, taikomos senaties taisyklės, gali būti grindžiamos tik visiškai objektyviais kriterijais. Tačiau ieškovės argumentai grindžiami jos „subjektyviu vertinimu“, kuriuo remiantis visus įvykius po 2001 m., susijusius su jos profesiniu ir asmeniniu gyvenimu, nulėmė tai, kad delegacija iš pat pradžių jos vardu nepateikė formos „estemara 6“. EIVT daro išvadą, kad senaties terminas pradėtas skaičiuoti nuo tada, kai „ieškovės bylos neužbaigimas socialinės apsaugos institucijoje faktiškai ir objektyviai sukėlė žalą, nes ji nebegalėjo <...> priimti potencialių darbdavių pasiūlymų“.

61 Ieškovė ginčija EIVT iškeltą nepriimtinumo pagrindą.

62 Pirmiausia ieškovė teigia, kad tariamai neteisėtas delegacijos elgesys tęsėsi nuo 2001 m. spalio mėn., todėl ji patyrė tęstinę žalą, kuri nuo tos dienos didėjo. Tačiau pagal nusistovėjusią teismo praktiką, jeigu žala yra tokio tęstinio pobūdžio, senaties terminas pradedamas skaičiuoti tik nuo tos dienos, kai ši žala „tampa visiškai reali“. Todėl prieš ją negalima remtis jokiu senaties terminu.

63 Subsidiariai ieškovė, dar kartą pažymėdama, kad tariama žala yra tęstinio pobūdžio ir kad 2013 m. spalio 30 d. ji pateikė EIVT pirminį reikalavimą atlyginti žalą, tad šis veiksmas nutraukė senaties termino skaičiavimą, teigia, kad šio ieškinio senaties terminas negali būti suėjęs, kiek tai susiję su žala, kilusia po 2008 m. spalio 30 d.

64 Ieškovė iš esmės kaltina delegaciją ir EIVT tuo, kad, pirma, jos nepateikė formos „estemara 6“ per septynias dienas nuo ieškovės išėjimo iš darbo 2001 m. spalio mėn. ir, antra, vėliau nesutvarkė ieškovės padėties Egipto socialinės apsaugos institucijoje ir neatsakė į jos prašymus. Šiomis aplinkybėmis ji nurodo, pirma, gero administravimo principo, antra, protingo termino principo ir, trečia, taikytinos Egipto teisės pažeidimą.

65 Ieškovė taip pat kaltina delegaciją ir EIVT tuo, kad jos be ieškovės sutikimo ir iš anksto jai apie tai net nepranešusios mėgino gauti su ja susijusį „movement certificate“. Šiuo atžvilgiu ji nurodo teisės į privataus gyvenimo gerbimą pažeidimą.

66 Ieškovė tvirtina, kad dėl šio tariamai neteisėto delegacijos ir EIVT elgesio patyrė ir turtinę, ir neturtinę žalą.

67 Ieškovė nurodo, kad pirmąją turtinės žalos dalį patyrė dėl administracinių išlaidų ir išlaidų advokatui, kurį samdė įvairiems veiksmams, visų pirma administraciniams veiksmams, kurių ji ėmėsi Belgijoje ir Egipte, ir iš viso vertina jas 5 200 EUR suma. Ieškovė iš esmės nurodo, jog, atsižvelgiant į tai, kad dėl tariamai neteisėto delegacijos ir EIVT elgesio ji negalėjo grįžti gyventi ir dirbti į Egiptą, Belgijoje jai kasmet teko įveikti „ilgą administracinį maratoną“ valdžios institucijose, siekiant gauti leidimą dirbti ir gyventi šalyje, ir galiausiai įgyti Belgijos pilietybę.

68 Antroji turtinės žalos dalis, kurią ieškovė teigia patyrusi, tai apgyvendinimo išlaidos, kurias ji patyrė Belgijoje nuo 2004 m. sausio 1 d. Ji reikalauja grąžinti nuomos mokestį, kurį mokėjo už dviejų butų nuomą, kuriuose paeiliui gyveno nuo minėtos datos iki 2008 m. sausio 31 d., išlaidas, susijusias su baldų pirkimu antrajam butui, ir palūkanas, mokėtinas už paskolą, paimtą 2007 m. liepos mėn. butui Belgijoje įsigyti, kuriame ji įsikūrė 2008 m. vasario 1 d.

69 Trečioji turtinės žalos dalis, kurią nurodo ieškovė, yra susijusi su prarasta galimybe sugrįžti dirbti į Egiptą nuo 2004 m. sausio 1 d. ir ten tęsti prestižiškesnę, dinamiškesnę, įdomesnę finansiniu požiūriu ir perspektyvesnę profesinę karjerą nei jos karjera Belgijoje.

70 Ketvirtoji turtinės žalos dalis, kurią nurodo ieškovė, pasireiškė mažesniu senatvės pensijos, į kurią ji galėtų pretenduoti Belgijoje, dydžiu. Ieškovė tvirtina, kad dėl tariamai neteisėto EIVT ir delegacijos elgesio ji negalėjo įgyti minimalaus stažo metų skaičiaus, reikalaujamo norint gauti senatvės pensiją Egipte, o įmokų mokėjimo laikotarpiai Belgijoje yra pernelyg trumpi, kad suteiktų jai teisę į visos senatvės pensijos gavimą.

71 Penktoji ieškovės nurodomos turtinės žalos dalis patirta dėl kelionės išlaidų, kurias ji patyrė vykdama į Egiptą, kad susitiktų ten su potencialiais darbdaviais, kai ieškojo darbo, taip pat kad aplankytų savo šeimą ir draugus. Ji vertina šias išlaidas 8 000 EUR, skaičiuodama dvi keliones per metus ir 400 EUR vidutinę kainą už lėktuvo bilietą į abi puses.

72 Dėl tariamos neturtinės žalos, pirma, ieškovė tvirtina, kad dėl tariamai neteisėto delegacijos ir EIVT elgesio ieškovė patyrė stresą ir nerimą, dėl to jai sutriko virškinimas, atsirado odos problemų ir ji susirgo gilia depresija. Antra, ieškovė nurodo, jog kenčia dėl to, kad yra toli nuo savo šeimos ir draugų.

73 Ieškovė tvirtina, kad šio sprendimo 67–72 punktuose nurodytą turtinę ir neturtinę žalą tiesiogiai lėmė tai, kad delegacija ir EIVT ieškovės vardu nepateikė formos „estemara 6“ ir vėliau nesutvarkė jos padėties šiuo atžvilgiu. Dėl tariamai neteisėto elgesio, susijusio su delegacijos mėginimais iš anksto negavus ieškovės sutikimo gauti su ja susijusį „movement certificate“, ieškovė, atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą, nurodė, kad dėl to patyrė „ypatingą stresą ir įtampą, kuris prisidėjo prie neturtinės žalos <...>, patiriamos nuo 2004 m., padidėjimo“.

74 Nedarant poveikio klausimui, ar elgesys, kuriuo kaltinama delegacija ir EIVT, gali užtraukti Sąjungos deliktinę atsakomybę ir ar sąlyga, susijusi su tiesioginio priežastinio ryšio buvimu, visais atvejais tenkinama, reikia nustatyti, kada tiksliai ieškovė realiai patyrė tariamus žalingus padarinius. Tam reikia paeiliui išnagrinėti įvairią turtinę ir neturtinę žalą, kurią ieškovė prašo atlyginti.

75 Pirmiausia reikia pažymėti, jog šalys nesiginčija dėl to, kad delegacija pagal taikytiną Egipto teisę nuo 2001 m. spalio mėn. privalėjo parengti ir pateikti formą „estemara 6“, susijusią su ieškove, tačiau to nepadarė. Iš bylos medžiagos matyti, kad ieškovė, kuri tuo metu buvo Belgijoje, apie šį neveikimą sužinojo tik 2005 m. rugsėjo 13 d., ir tai įvyko visiškai atsitiktinai (žr. šio sprendimo 9 punktą). Tiesa, jau 2005 m. vasario 3 d. (žr. šio sprendimo 5 punktą) ir 2005 m. rugpjūčio 11 d. (žr. šio sprendimo 8 punktą) e. laiškuose ieškovė paprašė delegacijos atsiųsti jai į Belgiją šios formos kopiją. Vis dėlto tomis dienomis ieškovė visiškai sąžiningai tikėjo, kad ši kopija yra jos asmens byloje delegacijoje; ji nežinojo, kad iš tiesų delegacija šios formos net nebuvo parengusi. Todėl, vadovaujantis šio sprendimo 57 punkte nurodyta teismo praktika, reikia manyti, kad senaties terminas bet kuriuo atveju negalėjo būti pradėtas skaičiuoti iki 2005 m. rugsėjo 13 d., o ypač nuo 2001 m. spalio mėn.

76 Reikia konstatuoti, kad visą ieškovės nurodytą turtinę ir neturtinę žalą sukėlė ta pati aplinkybė, t. y. kadangi delegacija ieškovės vardu nepateikė formos „estemara 6“, ieškovė negalėjo susirasti naujo darbo Egipte, taigi, negalėjo iš naujo įsikurti šioje šalyje.

77 Ieškovės teigimu, iš tiesų dėl to susiklostė tokios aplinkybės:

— jai teko prasitęsti leidimus dirbti ir gyventi Belgijoje, tada prašyti suteikti Belgijos pilietybę, samdyti advokatą Belgijoje ir Egipte (pirmoji nurodomos turtinės žalos dalis),

— ji turėjo toliau patirti apgyvendinimo Belgijoje išlaidų (antroji nurodomos turtinės žalos dalis),

— ji negalėjo siekti profesinės karjeros Egipte (trečioji nurodomos turtinės žalos dalis),

— ji negalės nei įgyti teisės į pensiją Egipte, nei gauti visos senatvės pensijos Belgijoje (ketvirtoji nurodomos turtinės žalos dalis),

— jai tenka du kartus per metus patirti kelionės išlaidų, visų pirma vykstant pas savo šeimą ir draugus Egipte (penktoji nurodomos turtinės žalos dalis),

— ji patiria stresą ir nerimą, kenčia, nes yra atskirta nuo šeimos ir draugų.

78 Ieškovė keliose savo procesinių dokumentų vietose tvirtina, kad nurodoma žala yra tęstinio pobūdžio ir patiriama nuo 2001 m. spalio mėn., kai delegacija jos vardu vis nepateikdavo formos „estemara 6“. Vis dėlto detalizuodama šią žalą ji nurodo, kad ji kilo nuo 2004 m. sausio 1 d.

79 Šiuo atžvilgiu visų pirma reikia pažymėti, jog iš bylos medžiagos matyti, kad ieškovė ėmė dalyvauti pokalbiuose dėl darbo Egipte ir pirmą kartą prarado galimybę įsidarbinti šioje šalyje dėl to, kad ieškovės socialinės apsaugos byloje nebuvo jos vardu parengtos formos „estemara 6“, tik 2005 m. pradžioje (žr. šio sprendimo 5 ir 8 punktus). Taigi ieškovė bet kuriuo atveju negali reikalauti žalos atlyginimo nuo 2004 m. sausio 1 d.

80 Be to, šiuo etapu nesprendžiant, ar ieškovės nurodoma žala yra atlygintina, reikia konstatuoti, kad tik tam tikra jos nurodyta žala gali būti tęstinio pobūdžio.

81 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, jog iš teismo praktikos matyti, kad tokio pobūdžio žala reikia laikyti žalą, atsinaujinančią paeiliui einančiais laikotarpiais ir didėjančią proporcingai praėjusiam laikui (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 4 d. Nutarties *Inalca ir Cremonini / Komisija*, T-174/06, EU:T:2009:306, 57 punktą).

82 Į šią apibrėžtį nepatenka turtinė žala, kurią sudaro administracinės ir advokato išlaidos, kurias ieškovė patyrė Belgijoje, kad prasitęstų leidimą dirbti ir leidimą gyventi šalyje ir įgytų Belgijos pilietybę. Iš tiesų, nors šios išlaidos buvo patiriamos keletą kartų per laikotarpį nuo 2005 m. iki 2008 m. rugpjūčio mėn., jos yra momentinio pobūdžio, nes jos buvo faktiškai patirtos kiekvienos nagrinėjamos administracinės procedūros pradėjimo dieną ir nepadidėjo proporcingai praėjusiam laikui.

83 Taigi šią pirmosios nurodomos turtinės žalos dalį ieškovė paskutinį kartą realiai patyrė 2008 m. rugpjūčio mėn., t. y. praėjus daugiau nei penkeriems metams, iki jai pateikiant pirminį reikalavimą atlyginti žalą 2013 m. spalio 30 d. ir pareiškiant šį ieškinį dėl žalos atlyginimo. Todėl reikia daryti išvadą, kad, kalbant apie minėtą dalį, šio ieškinio senaties terminas jau yra suėjęs.

84 Kalbant apie advokato išlaidas, kurias ieškovė tariamai patyrė Egipte, kurios taip pat priskiriamos nurodomai pirmajai turtinės žalos daliai ir kurios taip pat yra momentinio pobūdžio, pakanka konstatuoti, kad ieškovė tiksliai nenurodo datos, nuo kada jos buvo realiai patirtos. Ji taip pat nepateikia jokio įrodymo, galinčio patvirtinti šių išlaidų realumą ir dydį.

85 Iš to darytina išvada, kad reikia atmesti visą prašymą atlyginti pirmąją nurodomos turtinės žalos dalį.

86 Negalima pripažinti tęstine ir žalos, kurią sudarė ieškovės nurodomos tariamai patirtos kelionės į Egiptą išlaidos. Iš tiesų dėl savo pobūdžio tokios išlaidos faktiškai patiriamos kiekvieną nagrinėjamos kelionės dieną ir nedidėja proporcingai praėjusiam laikui.

87 Šioje byloje ieškovė tiksliai nenurodo datos, kai ji realiai patyrė šias kelionės išlaidas. Galima nebent daryti prielaidą, kad jos priskiriamos 2004–2013 m. laikotarpiui, ir dėlto reikėtų daryti išvadą, kad šio ieškinio senaties terminas yra suėjęs, kiek jis susijęs su išlaidomis, kurias ieškovė patyrė iki 2009 m. Be to, ieškovė bet kuriuo atveju nepateikia jokių nurodomų kelionės išlaidų realumo ir dydžio įrodymų.

88 Todėl reikia atmesti visą prašymą atlyginti penktąją nurodomos turtinės žalos dalį.

89 Tačiau kitais trimis atvejais nurodoma turtinė žala gali būti tęstinio pobūdžio.

90 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, jog iš bylos medžiagos pakankamai matyti, kad ieškovė norėjo grįžti gyventi ir dirbti į Egiptą nuo 2005 m. pradžios, tačiau negalėjo susirasti darbo šioje šalyje dėl to, kad delegacija ieškovės vardu vis nepateikė formos „estemara 6“, todėl ieškovė buvo priversta toliau gyventi ir dirbti Belgijoje. Dėl pastarojo aspekto pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai, nei EIVT nurodo įvairiose savo procesinių dokumentų vietose, nuo 2005 m. ieškovės sprendimas pasilikti Belgijoje nebuvo jos asmeninis ir laisvas pasirinkimas, nes jį nulėmė, kaip ieškovė pati teigia, „užstrigusi jos administracinė padėtis Egipte“. Tai, kad po kelerių metų ieškovė nusprendė galutinai įsikurti Belgijoje ir įgyti Belgijos pilietybę, visų pirma paaiškinama tuo, kad ji pasidavė, nes delegacija nereagavo į daugybę jos prašymų pateikti ieškovės vardu parengtą formą „estemara 6“, ir kad ji norėjo kuo labiau apriboti žalos, kurią manė patirianti, dydį.

91 Todėl ieškovės apgyvendinimo Belgijoje išlaidas nuo 2005 m. pradžios bet kuriuo atveju galima laikyti tęstinio pobūdžio išlaidomis, nes jeigu ieškovė nuo šios datos būtų galėjusi grįžti gyventi ir dirbti į Egiptą, ji būtų galėjusi apsigyventi bute, kurį įsigijo Kaire (žr. šio sprendimo 4 punktą).

92 Ieškovės prarasta galimybė Egipte siekti įdomesnės ir pelningesnės profesinės karjeros nei Belgijoje ir tariami padariniai, susiję su teise į pensiją praradus šią galimybę, taip pat yra žala, kuri, jeigu ji bus įrodyta, turi tęstinį ir progresinį pobūdį, nes ji susijusi su ieškovės negalėjimu nuo 2005 m. grįžti dirbti į Egiptą.

93 Galiausiai kalbant apie ieškovės nurodomą neturtinę žalą, darant prielaidą, kad ji pakankamai įrodyta, reikia manyti, kad ši žala nėra momentinė ir buvo patiriama kasdien per visą laiką, kol ieškovė negalėjo grįžti dirbti ir gyventi į Egiptą.

94 EIVT negali teigti, kad ieškovės argumentai, susiję su tęstiniu tariamos žalos pobūdžiu, yra paremti jos „subjektyviu vertinimu“, kad neva visus įvykius po 2001 m., susijusius su jos profesiniu ir asmeniniu gyvenimu, nulėmė tai, kad delegacija iš pat pradžių nepateikė formos „estemara 6“. Iš tiesų minėti argumentai grindžiami ne vien subjektyviu ieškovės vertinimu, o daugeliu objektyvių ir konkrečių bylos medžiagoje nurodytų aplinkybių, iš kurių, be kita ko, aišku, kad ieškovė buvo tvirtai apsisprendusi nuo 2005 m. pradžios grįžti gyventi ir dirbti į savo gimtąją šalį, kurioje turi butą ir kur gyvena jos šeima ir draugai, ir kad dėl to, jog jos socialinės apsaugos byloje nebuvo jos vardu parengtos formos „estemara 6“, ieškovė 2005, 2006 ir 2007 m. prarado realias galimybes įsidarbinti Egipte. Iš bylos medžiagos taip pat aišku, kad nors ieškovė nuo 2005 m. vasario mėn. teikė daugybę prašymų sutvarkyti jos padėtį, delegacija teikėsi pirmą kartą imtis konkrečios priemonės šioje byloje, visų pirma siekdama savo pačios intereso (žr. šio sprendimo 119 punktą), tik po daugiau kaip penkerių metų, kai mėgino gauti su ieškove susijusį „movement certificate“, tad dėl šios padėties be išeities ieškovė patyrė stresą ir nerimą, dėl kurio jai kilo ir fizinių, ir psichinių problemų, o kai kurios iš jų neišnyko net iki šio ieškinio pareiškimo dienos.

95 Be to, EIVT neatsižvelgia į konkretų ieškovės nurodytą kaltinimą. Ji kaltina delegaciją ne tiek tuo, kad ji 2001 m. spalio mėn. ieškovės vardu nepateikė formos „estemara 6“, kiek tuo, kad delegacija vėliau sąmoningai nesutvarkė ieškovės padėties, nepaisydama ieškovės prašymų šiuo klausimu, jos nuolat teikiamų nuo 2005 m. vasario mėn. Ji mano, jog, atsižvelgiant į tai, kad šis tariamai neteisėtas elgesys vis tęsėsi, reguliariai atsirasdavo tariamų žalingų padarinių ir jie sunkėjo.

96 Kalbant apie tai, kokių padarinių sukelia išvada, kad antroji, trečioji ir ketvirtoji nurodomos turtinės žalos dalys ir nurodoma neturtinė žala yra tęstinio pobūdžio, reikia pažymėti, jog pagrindinis ieškovės teiginys, kad šioje byloje prieš ją negalima remtis jokiu senaties terminu, nes tariamai neteisėtas delegacijos ir EIVT elgesys ir iš to atsiradę žalingi padariniai tęsiasi iki šiol, neatitinka šio sprendimo 58 punkte nurodytos teismo praktikos. Be to, atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą ir per teismo posėdį ieškovė aiškiai pripažino, kad pagrindinis jos teiginys yra paremtas klaidingu šios teismo praktikos aiškinimu, nurodė, kad atsisako šio teiginio, ir pareiškė, kad jis pateikiamas tik subsidiariai.

97 Atsižvelgiant į pastarąjį teiginį ir į tai, kad ieškovė 2013 m. spalio 30 d. pateikė EIVT pirminį reikalavimą atlyginti žalą, reikia manyti, kad šis ieškinys yra priimtinas, kiek juo siekiama atlyginti antrąją, trečiąją ir ketvirtąją nurodomos turtinės žalos dalis ir nurodomą neturtinę žalą, kiek ši įvairi žala buvo patirta po 2008 m. spalio 30 d. Likusią ieškinio dalį reikia atmesti kaip nepriimtiną.

Dėl esmės

Dėl tariamai neteisėto elgesio

98 Pirma, ieškovė iš esmės kaltina EIVT ir delegaciją ieškovės vardu nepateikus formos „estemara 6“ per septynias dienas nuo jos išėjimo iš darbo 2001 m. spalio mėn. ir vėliau nesutvarkius ieškovės padėties Egipto socialinės apsaugos institucijoje, nors ieškovė daug kartų to prašė. Antra, ji kaltina delegaciją ir EIVT mėginus be ieškovės sutikimo ir jai iš anksto net nepranešus gauti su ja susijusį „movement certificate“.

– Dėl formos „estemara 6“ nepateikimo ieškovės vardu ir paskesnio jos padėties nesutvarkymo

99 Dėl šios pirmos tariamai neteisėto elgesio apraiškos ieškovė nurodo, pirma, gero administravimo principo, antra, protingo termino principo ir, trečia, taikytinos Egipto teisės pažeidimą.

100 Pirma, dėl tariamo gero administravimo principo pažeidimo ieškovė nurodo, kad delegacija ir EIVT niekada neįvertino jos padėties nešališkai ir teisingai, pažeisdamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnį. Ieškovė nurodo, kad keletą metų negavo jokio konkretaus delegacijos atsakymo į daugelį savo prašymų ir kad taip delegacija tyčia ir nepagrįstai ignoravo jos atvejį. Ji taip pat tvirtina, kad EIVT deramai neįgyvendino 2013 m. kovo 8 d. ombudsmeno sprendimo.

101 EIVT nesutinka, kad buvo visiškai neveikli ir elgėsi nepagarbiai ir neteisingai ieškovės atžvilgiu, ir teigia, kad daug kartų atsakė į ieškovės prašymus ir ėmėsi veiksmų, kad išspręstų nagrinėjamą problemą. Ji taip pat nesutinka su tuo, kad nesiėmė veiksmų po 2013 m. kovo 8 d. ombudsmeno sprendimo, ir šiuo atžvilgiu visų pirma pažymi, kad ne kartą prašė ieškovės pateikti jai „movement certificate“, o ieškovė atsisakydavo tai padaryti.

102 Antra, ieškovė mano, kad delegacija ir EIVT pažeidė protingo termino principą, nes iki šiol dar nesutvarkė ieškovės padėties Egipto socialinės apsaugos institucijoje, nors ieškovė jau nuo 2005 m. pradžios prašė jos kuo greičiau persiųsti formą „estemara 6“, o vėliau ne kartą minėtos formos prašė telefonu, paštu ir e. paštu, ir 2010 m. ji susisiekė su *Relex* GD, o ombudsmenas priėmė sprendimą, kuriuo konstatavo neteisėtą EIVT elgesį ir dėl to kilusią žalą.

103 EIVT nurodo, kad ieškovė pirmą kartą susisiekė su delegacija tik 2005 m. vasario mėn. ir kad jos ir delegacijos susirašinėjimas padažnėjo tik 2007 m. Ji teigia, kad ieškovės padėtis iki šiol nesutvarkyta tik todėl, kad ji nuo 2010 m. atsisako EIVT pateikti „movement certificate“. Taigi dėl to, kad šio ieškinio pagrindą sudaranti padėtis trunka taip ilgai, bent iš dalies kalta ieškovė. Visų pirma, kaip matyti iš 2013 m. kovo 8 d. ombudsmeno sprendimo, ieškovės po 2010 m. gegužės mėn. patirta žala gali būti priskiriama tik jai pačiai, nes ieškovė atsisakė bendradarbiauti su delegacija.

104 Trečia, ieškovė tvirtina, kad delegacija pažeidė taikytiną Egipto teisę, nes per septynias dienas nuo ieškovės darbo sutarties pasibaigimo ieškovės vardu nepateikė formos „estemara 6“. Ji tvirtina, kad tik delegacija gali nutraukti šį pažeidimą. Tačiau delegacija nuo 2005 m. atsisako sutvarkyti jos padėtį tik dėl finansinių motyvų, nes ieškovės padėtis gali būti sutvarkyta ne atgaline data, o tik nuo minėtos formos pateikimo dienos, tačiau tai reikštų, kad iki tos dienos reikėtų sumokėti socialinės apsaugos įmokas.

105 EIVT pripažįsta, kad per reikalaujamą terminą nepateikė formos „estemara 6“, tačiau kartoja, kad, kai ji mėgino išspręsti šią problemą, ji negalėjo priversti ieškovės bendradarbiauti, nes ši atsisakė prašyti „movement certificate“. EIVT mano, kad nebūtų tinkama užbaigti ieškovės socialinės apsaugos bylą taip, lyg ji būtų dirbusi delegacijai iki šios dienos. EIVT priduria, kad delegacija galiausiai pasamdė advokatą, kuris išsiuntė minėtą formą paskutiniu žinomu ieškovės adresu Egipte ir laišką Egipto socialinės apsaugos institucijai, tačiau pastaroji į jį vis dėlto niekada neatsakė.

106 Pirma, reikia išnagrinėti tariamą taikytinos Egipto teisės pažeidimą.

107 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, jog šalys neginčija, kad pagal minėtą teisę delegacija privalėjo per septynias dienas nuo jos ir ieškovės darbo sutarties pabaigos ieškovės vardu parengti formą „estemara 6“ ir pateikti ją Egipto socialinės apsaugos institucijai, tačiau to nepadarė. Kaip EIVT nurodė per teismo posėdį, atrodė, kad teismo posėdžio dieną ieškovės padėtis šiuo atžvilgiu dar nebuvo sutvarkyta (žr. šio sprendimo 41 punktą).

108 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad, kaip pati ieškovė pripažino per teismo posėdį, toks trečiosios šalies teisės aktų pažeidimas pats savaime negali reikšti Sąjungos teisės pažeidimo, dėl kurio Sąjungai kiltų deliktinė atsakomybė. Taigi teismo praktikoje buvo nuspręsta, kad Sąjungos institucijų neveikimas gali užtraukti Sąjungos atsakomybę tik jeigu šios institucijos pažeidė iš Sąjungos teisės kylančią teisinę prievolę imtis veiksmų (šio sprendimo 50 punkte minėto Sprendimo *KYDEP / Taryba ir Komisija*, EU:C:1994:329, 58 punktas ir 2008 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *SPM / Taryba ir Komisija*, T-128/05, EU:T:2008:494, 128 punktas).

109 Tačiau jeigu trečiosios šalies nacionalinės teisės aktų pažeidimas kartu reiškia ir Sąjungos teisės normos, visų pirma Sąjungos teisės bendrojo principo, pažeidimą, Sąjungos deliktinė atsakomybė gali atsirasti. Taigi šioje byloje EIVT pripažintą taikytinos Egipto teisės pažeidimą reikia vertinti ne atskirai, bet atsižvelgiant į pagrindus, susijusius su, pirma, gero administravimo principo ir, antra, protingo termino principo pažeidimu.

110 Antra, pagrindus, susijusius su, pirma, gero administravimo principo ir, antra, protingo termino principo pažeidimu, reikia nagrinėti kartu.

111 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, jog Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio „Teisė į gerą administravimą“ 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kiek įmanomai trumpesnį laiką. Minėtos chartijos 41 straipsnio 3 dalyje primenamas SESV 340 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtintas principas, pagal kurį kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjunga pagal valstybėms narėms bendrus teisės principus atlygintų žalą, kurią atlikdami savo pareigas padarė Sąjungos institucijos ar jų tarnautojai.

112 Su Pagrindinių teisių chartija susijusiuose išaiškinimuose patikslinama, kad jos 41 straipsnis grindžiamas tuo, kad Sąjunga egzistuoja pagal teisinės valstybės principus, kurių apibūdinimas susiformavo teisminėje praktikoje, kuri kaip bendrąjį teisės principą įtvirtino, *inter alia*, gerą administravimą.

113 Gero administravimo principas, kai jis išreiškia konkrečią teisę, t. y. teisę, kad bylos būtų nagrinėjamos nešališkai, teisingai ir per protingą terminą, kaip tai suprantama pagal Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnį, turi būti laikomas Sąjungos teisės taisykle, kurios tikslas – suteikti teisių privatiems asmenims (dėl rūpestingumo pareigos, kuri siejama su gero administravimo principu ir pagal kurią kompetentinga institucija turi atidžiai ir nešališkai išnagrinėti visas reikšmingas bylos aplinkybes, žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Masdar (UK) / Komisija*, C-47/07 P, Rink., EU:C:2008:726, 91 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; šiuo klausimu taip pat žr. 2006 m. spalio 4 d. Sprendimo *Tillack / Komisija*, T-193/04, Rink., EU:T:2006:292, 127 punktą ir šio sprendimo 108 punkte minėto Sprendimo *SPM / Taryba ir Komisija*, EU:T:2008:494, 127 punktą).

114 Be to, reikia manyti, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai neturi diskrecijos, kiek ji susijusi su gero administravimo principo, kuriuo remiamasi šioje byloje, laikymusi konkrečiu atveju. Todėl vien konstatavimo, kad delegacija ir EIVT tiesiog pažeidė šį principą, pakanka pakankamai akivaizdaus pažeidimo buvimui įrodyti, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 51 punkte nurodytą teismo praktiką.

115 Tačiau reikia pažymėti, jog per teismo posėdį EIVT pripažino, kad šioje byloje buvo pažeistas gero administravimo principas, kaip jis suprantamas pagal Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnį, ir visų pirma protingo termino principas.

116 Bet kuriuo atveju bylos medžiagoje nurodytos aplinkybės ir šio sprendimo 1–41 punktuose apibūdinta įvykių seka įrodo tokio pažeidimo buvimą. Iš esmės rodydamos visišką nepagarbą ieškovei, kuri vis dėlto daugiau kaip dešimt metų buvo jų darbuotoja, delegacija, o vėliau EIVT ne tik kad 2001 m. spalio mėn. ieškovės vardu neparengė ir Egipto socialinės apsaugos institucijai nepateikė formos „estemara 6“, bet ir pirmą kartą ėmėsi konkrečios priemonės atsakyti į 2005 m. vasario 3 d. prašymą (žr. šio sprendimo 5 punktą), kuris vėliau buvo pakartotas daug kartų (žr. šio sprendimo 8, 11, 13, 15, 17, 19 ir 20 punktus), tik 2010 m. kovo 18 d. Tuomet delegacija mėgino ieškovės vardu gauti „movement certificate“ (žr. šio sprendimo 22 punktą). Iki tol delegacija nesiėmė jokių veiksmų ir neatsakydavo į ieškovės prašymus arba tiesiog išsisukinėjo, teigdama, kad jai reikia kiek daugiau laiko problemai išspręsti. Paklausta apie tai per teismo posėdį, EIVT negalėjo niekaip paaiškinti, kodėl delegacija šitaip nereagavo į visiškai pagrįstus ieškovės prašymus.

117 EIVT negali paskesnio ieškovės padėties nesutvarkymo teisinti tuo, kad ieškovė atsisakė prašyti išduoti ir jai persiųsti „movement certificate“, nors delegacija pradedant nuo 2010 m. vidurio ne vieną kartą prašė jos tą padaryti.

118 Iš tiesų, kaip ieškovė pažymėjo savo procesiniuose dokumentuose ir per teismo posėdį, visai neįrodyta, jog „movement certificate“, patvirtinantį, kad ji 2001 m. spalio mėn. išvyko iš Egipto teritorijos, buvo būtina pateikti siekiant sutvarkyti ieškovės padėtį socialinės apsaugos srityje. Taigi, atsižvelgiant į ieškovės nurodytus asmeninio pobūdžio motyvus ir EIVT atsisakymą rimtai svarstyti galimybę atlyginti ieškovės žalą, suprantama, kad ieškovė nenoriai sureagavo į galimybę prašyti tokios pažymos. Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad „movement certificate“ nėra nereikšmingas dokumentas, net jei neįrodyta, kad jis naudojamas tik arba daugiausia tik baudžiamosiose bylose.

119 Iš tikrųjų, kaip tapo visiškai aišku per teismo posėdį, nors delegacija ir EIVT ir siekė gauti minėtą „movement certificate“, tai visų pirma tik dėl savo pačių interesų, kad ieškovės socialinės apsaugos bylą būtų galima užbaigti atgaline data, 2001 m. spalio mėn. Šalys tarpusavyje nesiginčija, kad delegacija bet kada galėjo parengti formą „estemara 6“, kurioje būtų nurodyta tikroji jos pateikimo Egipto socialinės apsaugos institucijai data, tačiau tokiu atveju ji būtų privalėjusi mokėti iki tos dienos

susikaupusias socialinės apsaugos įmokas. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad minėta institucija galiausiai nesutiko priimti formos „estemara 6“, kurią delegacija galiausiai sutiko persiųsti ieškovei 2011 m. spalio mėn., motyvuodama tuo, kad ji surašyta atgaline data, t. y. 2001 m. spalio mėn. (žr. šio sprendimo 34 punktą).

120 Iš pateiktų argumentų darytina išvada, kad, per taikytinoje Egipto teisėje nustatytus terminus ieškovės vardu nepateikusios formos „estemara 6“ ir vėliau nesutvarkiusios ieškovės padėties, delegacija ir EIVT elgėsi neteisėtai ir užtraukė deliktinę Sąjungos atsakomybę.

– Dėl delegacijos mėginimo gauti „movement certificate“

121 Ieškovė teigia, kad delegacija pažeidė jos teisę į privataus gyvenimo gerbimą, nes 2010 m. ji nepranešusi ieškovei ir *a fortiori* be jos sutikimo susisiekė su Egipto institucijomis, atsakingomis už imigraciją ir pasų išdavimą, kad gautų „movement certificate“.

122 EIVT nesutinka su tuo, kad pažeidė ieškovės teisę į privataus gyvenimo gerbimą. Ji visų pirma nurodo, kad delegacija, mėgindama pati gauti „movement certificate“, remdamasi iš Egipto socialinės apsaugos institucijos gauta informacija, elgėsi visiškai sąžiningai, siekdama sutvarkyti ieškovės padėtį.

123 Šiuo atžvilgiu pakanka pažymėti, kad ieškovė niekaip neįrodo, kaip delegacijos mėginimai gauti su ja susijusį „movement certificate“, patvirtinantį tik ieškovės išvykimą iš Egipto teritorijos 2001 m. spalio mėn., galėjo pakenkti jos privačiam gyvenimui. Kaip nurodė EIVT, o ieškovė šiuo aspektu to neneigė, informaciją, kurios oficialų patvirtinimą delegacija ketino šitokiu būdu gauti tik administraciniais tikslais, ieškovė buvo pateikusi delegacijai išeidama iš darbo, tad ji visai nebuvo privataus pobūdžio.

124 Todėl negalima teigti, kad delegacijos mėginimai gauti su ieškove susijusį „movement certificate“ reiškia neteisėtą elgesį, galintį užtraukti deliktinę Sąjungos atsakomybę.

Dėl nurodomos žalos ir priežastinio ryšio

125 Iš šio sprendimo 106–120 punktų matyti, kad delegacija, o vėliau EIVT padarė pažeidimą, galintį užtraukti deliktinę Sąjungos atsakomybę, nes, pažeisdamos gero administravimo ir protingo termino principus, ieškovės vardu per taikytinoje Egipto teisėje nustatytus terminus nepateikė formos „estemara 6“ ir vėliau nesutvarkė ieškovės padėties šiuo atžvilgiu. Be to, iš šio sprendimo 89–97 punktų matyti, kad šis ieškinys yra priimtinas, kiek jis susijęs su nurodomos antrosios, trečiosios ir ketvirtosios turtinės žalos dalių atlyginimu ir su nurodomos neturtinės žalos atlyginimu, kiek ši turtinė ir neturtinė žala buvo patirta po 2008 m. spalio 30 d.

126 Taigi reikia patikrinti, ar minėta žala yra reali ir neginčijama ir prireikus – ar tarp konstatuoto neteisėtumo ir minėtos žalos yra tiesioginis priežastinis ryšys.

– Dėl nurodomos turtinės žalos antrosios dalies

127 Pirmiausia ieškovė reikalauja grąžinti apgyvendinimo išlaidas, kurias ji patyrė Belgijoje nuo 2004 m., iš viso įvertintas 133 493,88 EUR suma. Ji teigia, kad jeigu delegacija būtų pateikusi formą „estemara 6“, ji būtų galėjusi grįžti gyventi ir dirbti į Egiptą 2003 m. pabaigoje ir nemokamai gyventi pas savo šeimą, kol 2004 m. jai būtų perduotas Kaire nusipirktas butas. Kadangi dėl neteisėto delegacijos ir EIVT elgesio ieškovė buvo priversta pasilikti Belgijoje, ji reikalauja grąžinti nuomos mokestį, kurį mokėjo už du butus, kuriuos paeiliui nuomojosi nuo 2004 m. sausio 1 d. iki 2008 m. sausio 31 d., t. y. 40 950 EUR sumą, patikslindama, kad 2007 m. liepos mėn. ji nusipirko Belgijoje butą, kuriame galėjo įsikurti nuo 2008 m. vasario 1 d. Ieškovė taip pat reikalauja grąžinti 4 438 EUR sumą, už kurią ji pirko baldus

antrajam Briuselyje (Belgija) išsinuomotam butui. Galiausiai ji mano, kad prie šių sumų dar reikia pridėti palūkanas, mokėtinas nuo 2007 m. liepos 1 d. už paskolą, kurią ieškovė pasiėmė butui Belgijoje įsigyti, t. y. 88 105,88 EUR.

128 Subsidiariai ieškovė prašo padengti palūkanas, mokėtas nuo 2008 m. spalio 30 d. už šio sprendimo 127 punkte nurodytą paskolą, t. y. 78 623,81 EUR.

129 EIVT nesutinka, kad tarp nagrinėjamo neteisėto elgesio ir minėtos žalos yra tiesioginis priežastinis ryšys, ir iš esmės teigia, kad ieškovė savanoriškai nusprendė vykti gyventi į Belgiją ir kad išlaidos, kurias ji reikalauja grąžinti, tėra paprasta jos gyvenimo pasirinkimo pasekmė. Be to, bet koks galimas priežastinis ryšys būtų buvęs nutrauktas dėl pačios ieškovės elgesio, nes ji atsisakė prašyti „movement certificate“.

130 Visų pirma reikia konstatuoti, jog dėl to, kad reikalavimo atlyginti nurodomos turtinės žalos antrąją dalį senaties terminas jau suėjęs, kiek tai susiję su laikotarpiu iki 2008 m. spalio 30 d., Bendrasis Teismas gali atsižvelgti tik į ieškovės subsidiariai pateiktas pretenzijas, kiek jos susijusios su jos apgyvendinimo išlaidomis.

131 Be to, reikia manyti, kad tarp nagrinėjamo neteisėto elgesio ir žalos, patirtos dėl palūkanų, kurias ieškovė privalėjo mokėti paėmusi paskolą butui Briuselyje įsigyti, nėra pakankamo tiesioginio priežastinio ryšio.

132 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, jog iš teismo praktikos matyti, kad tais atvejais, kai tariamai nurodytą žalą sukėlęs elgesys yra veiksmų nesiėmimas, ypač būtina įsitikinti, kad ši žala iš tikrųjų padaryta dėl neveikimo, kuriuo kaltinama, ir ji negalėjo atsirasti dėl kito elgesio negu tas, kuriuo kaltinama institucija atsakovė (žr. 2008 m. gruodžio 17 d. Nutarties *Portela / Komisija*, T-137/07, EU:T:2008:589, 80 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

133 Aišku, kaip jau buvo nurodyta pirmiau, dėl nagrinėjamo neteisėto elgesio ieškovė nuo 2005 m. pradžios negalėjo grįžti dirbti ir gyventi į Egiptą. Tačiau reikia pripažinti, kad ieškovės sprendimą 2007 m. liepos mėn. įsigyti butą Briuselyje ir pasiimti hipoteka užtikrintą paskolą šiuo atžvilgiu tikrai lėmė jos asmeninis sprendimas, o ne minėtas elgesys. Todėl šį elgesį ir minėtus pirkimo bei paskolos sprendimus sieja tik netiesioginis priežastinis ryšys. Šiuo atžvilgiu visų pirma galima pažymėti, kad ieškovė ieškinyje nurodo, jog „galiausiai 2007 m. liepos mėn. nusprendė paimti paskolą Belgijoje butui įsigyti siekdama turėti nekilnojamojo turto, leidžiančio prisidurti prie ateityje jos gausimos nedidelės senatvės pensijos“.

134 Iš to darytina išvada, kad reikalavimą atlyginti antrąją nurodomos turtinės žalos dalį reikia atmesti.

– Dėl nurodomos turtinės žalos trečiosios dalies

135 Ieškovė nurodo, kad dėl nagrinėjamo neteisėto elgesio ji prarado galimybę nuo 2004 m. sausio 1 d. grįžti dirbti į Egiptą ir ten siekti prestižiškesnės, dinamiškesnės ir finansiniu požiūriu įdomesnės profesinės karjeros nei Belgijoje. Pirmiausia ji vertina šią žalą 50 % Belgijoje nuo 2004 m. sausio 1 d. iki šio ieškinio pareiškimo dienos jos gauto grynojo darbo užmokesčio, t. y. iš viso 131 150 EUR suma. Subsidiariai, atsižvelgdama į nuo 2008 m. spalio 30 d. gautą grynąjį darbo užmokestį, ieškovė reikalauja sumokėti 68 800 EUR.

136 EIVT tvirtina, kad ieškovė, atsisakydama prašyti išduoti ir EIVT pateikti „movement certificate“, ne tik kad nesielgė „deramai rūpestingai“, kad apribotų nurodomos trečiosios žalos dalies dydį, bet ir nutraukė bet kokį nagrinėjamo neteisėto elgesio ir šios žalos priežastinį ryšį. Be to, EIVT abejoja tuo, ar ieškovės Belgijoje dirbtas darbas buvo mažiau prestižinis ir įdomus nei tas, kurį ji galėjo dirbti

Egipte, ir teigia, kad ieškovė nepateikia savo teiginių, susijusių su darbo užmokesčiu, kurį ji galėjo gauti Egipte, įrodymų. Galiausiai EIVT nurodo, kad šiuo atžvilgiu reikalaujama žalos suma neturi jokio pagrindo.

137 Ieškovės reikalavimą atlyginti žalą už galimybių siekti įdomesnės ir pelningesnės karjeros Egipte praradimą reikia atmesti, nes nėra pakankamai įrodytas šios tariamos žalos realumas.

138 Tiesa, iš bylos medžiagos pakankamai aišku, ir šalys to neginčija, kad dėl neteisėto delegacijos neveikimo – formos „estemara 6“ nepateikimo ieškovės vardu ir paskesnio jos padėties nesureguliavimo – ieškovė 2005 m. vasario mėn., 2005 m. balandžio mėn., 2005 m. rugsėjo mėn., 2006 m. sausio mėn. ir 2007 m. kovo mėn. prarado galimybes dirbti Egipte ir turėjo toliau dirbti ir gyventi Belgijoje.

139 Tačiau ieškovės teiginys, kad karjera, kurios ji galėjo siekti Egipte, būtų buvusi intelektiniu ir finansiniu požiūriu prestižiškesnė ir įdomesnė nei Belgijoje, yra grindžiamas paprasčiausiomis spėlionėmis.

140 Taigi, pirma, nors ieškovė savo procesiniuose dokumentuose teigia, kad Belgijoje jai pavyko rasti „tik sekretorės darbą mažoje įmonėje [ASBL], kuri užsiima cinko prekyba“, iš ieškinio A 18 priede esančios jos darbo sutarties ir dubliko C 3 priede esančio laiško matyti, kad 2001 m. rugsėjo mėn. ji įsidarbino „Assistant to Market Development Coordinator and Environment and Public Affairs Manager“ (rinkos plėtros koordinatoriaus ir aplinkos bei viešųjų reikalų vadovo padėjėja“). Be to, ieškovės leidimuose dirbti nurodyta, kad ji yra „atsakinga už projektus“, o ieškinio A 18 priede esančiame 2013 m. vasario 13 d. rašte ji įvardyta kaip „Executive and Personal Assistant“ (padėjėja vykdomiesiems ir asmeniniams reikalams).

141 Antra, ieškinyje ieškovė lygina savo profesinę padėtį Belgijoje su pareigomis, kurias ji ėjo delegacijoje, „kurioje dirbo šešiasdešimt žmonių ir kuri turėjo diplomatinę reikšmę, buvo prestižinė organizacija“. Tačiau šis palyginimas neturi jokios reikšmės, nes 2001 m. spalio mėn. ieškovė pati nusprendė išeiti iš šio darbo ir sugrįžti dirbti į Belgiją.

142 Trečia, reikia pripažinti, kad ieškovė nepateikia jokio įrodymo, patvirtinančio jos teiginius, susijusius su darbo užmokesčio suma, kurią ji būtų gavusi Egipte. Ieškovės pateikiamas šios tariamos žalos apskaičiavimo būdas, t. y. 50 % grynojo darbo užmokesčio, kurį ji gavo Belgijoje, koeficiento taikymas, nustatytas visiškai savavališkai.

143 Ketvirta, ieškovės teiginys, kad jos „biografija nėra labai paklausi ir patraukli Belgijos darbdaviams“, visai neįtikina. Nors ieškovė neturi pagrindinių olandų kalbos žinių, ji moka prancūzų, anglų ir arabų kalbas, taip pat turi geras ispanų ir italų kalbų žinias. Be to, jos daugiau kaip 10 metų patirtis delegacijoje, visų pirma atsižvelgiant į ieškinyje pateiktą jos pareigų apibūdinimą, akivaizdžiai yra pranašumas profesinėje srityje.

144 Iš to, kas nurodyta, darytina išvada, kad reikalavimą atlyginti trečiąją nurodomos turtinės žalos dalį reikia atmesti.

– Dėl nurodomos turtinės žalos ketvirtosios dalies

145 Ketvirtoji turtinės žalos dalis, kurią nurodo ieškovė, pasireiškė mažesniu senatvės pensijos, į kurią ji galės pretenduoti Belgijoje, dydžiu. Ieškovė teigia, kad dėl neteisėto delegacijos ir EIVT elgesio ji negalės įgyti minimalaus stažo, reikalaujamo norint gauti senatvės pensiją Egipte, o įmokų laikotarpiai, kuriuos ji galės įgyti Belgijoje, yra pernelyg trumpi, kad ji galėtų gauti visą senatvės pensiją. Todėl ieškovė ir pirmiausia, ir subsidiariai reikalauja išmokėti 181 440 EUR sumą, kuri atitinka „senatvės pensijos, kurią ji gautų, ir sumos, gaunamos įgijus visą stažą, gaunant panašų užmokestį nuo 65 iki 83 m., skirtumą“.

146 EIVT iš esmės atsako, kad ketvirtoji nurodomos turtinės žalos dalis nėra nei aktuali, nei neginčijama, nei apibrėžta.

147 Reikia konstatuoti, kad ketvirtoji nurodomos turtinės žalos dalis visai nėra neginčijamo pobūdžio. Iš tiesų ieškovė savo reikalavimus grindžia visiškai hipotetine prielaida, kad jeigu ji būtų galėjusi grįžti dirbti į Egiptą, ten ji būtų mokėjusi įmokas pakankamą laikotarpį, t. y. bent 20 metų, kad galėtų ten gauti senatvės pensiją, užuot vertindama šios žalos sumą remdamasi viso Belgijoje įgyto stažo, taigi ir visos pensijos gavimo, prielaida, kuri taip pat yra hipotetinė.

148 Todėl reikalavimas atlyginti nurodomos turtinės žalos ketvirtąją dalį negali būti pripažintas pagrįstu.

– Dėl nurodomos neturtinės žalos

149 Pirma, ieškovė, remdamasi prie ieškinio pridėtomis medicininėmis pažymomis, tvirtina, kad dėl delegacijos ir EIVT neteisėto elgesio ji patyrė stresą ir nerimą, todėl jai sutriko virškinimas, atsirado odos problemų, be to, ji susirgo gilia depresija. Antra, ieškovė teigia, jog kenčia dėl to, kad yra toli nuo savo šeimos ir draugų. Šią dvigubą neturtinę žalą *ex aequo et bono* ji vertina 50 000 EUR.

150 EIVT mano, kad tarp neteisėto elgesio ir šios dvigubos neturtinės žalos nėra jokio priežastinio ryšio ir kad bet kuriuo atveju bet koks galimas priežastinis ryšys nutrūko dėl pačios ieškovės elgesio.

151 Reikia konstatuoti, jog įvairios prie ieškinio pridėtos medicininės pažymos ir dokumentai įrodo, kad per laikotarpį, kuris sutampa su šio ginčo laikotarpiu, ieškovė turėjo tiek fizinės, tiek psichinės sveikatos problemų ir kentėjo dėl to, kad buvo toli nuo savo gimtosios šalies, šeimos ir draugų.

152 Be to, iš bylos medžiagos pakankamai aišku, kad šias problemas ir kančias lėmė neteisėtas ir visiškai nepagarbus delegacijos ir EIVT elgesys. Dėl šio elgesio ieškovės padėtis tapo ypač sunki, todėl ji, be kita ko, patyrė stresą ir susirgo depresija, kas yra visiškai suprantama.

153 Dėl šio sprendimo 90 punkte nurodytų motyvų negalima pagrįstai teigti, kaip tai daro EIVT, kad ieškovės sprendimas pasilikti Belgijoje nuo 2005 m. buvo jos asmeninis ir laisvas pasirinkimas. Be to, dėl šio sprendimo 118 ir 119 punktuose nurodytų motyvų ieškovei negalima priekaištauti dėl to, kad ji atsisakė delegacijai ir EIVT perduoti „movement certificate“.

154 Atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, dvigubos neturtinės žalos, kurią ieškovė patyrė dėl neteisėto delegacijos ir EIVT elgesio, sumą šio sprendimo priėmimo dieną *ex aequo et bono* reikia įvertinti 25 000 EUR.

155 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, šis ieškinys tenkintinas iš dalies, kiek juo siekiama ieškovės patirtos dvigubos neturtinės žalos atlyginimo, priteisiant minėtą 25 000 EUR sumą. Likusią ieškinio dalį reikia atmesti.

Dėl prašymo taikyti proceso organizavimo priemones

156 Kaip nurodyta šio sprendimo 47 punkte, ieškovė prašo Bendrojo Teismo taikant proceso organizavimo priemones įpareigoti EIVT pateikti dokumentus, įrodančius delegacijos ir EIVT veiksmus, kurių jos ėmėsi, kad šis ginčas būtų išspręstas.

157 EIVT, pažymėdama, kad tik Bendrasis Teismas gali nuspręsti, ar būtina papildyti jo nagrinėjamose bylose turimą informaciją, prie tripliko pridėjo įvairių laiškų, kuriais ji visų pirma susirašinėjo su advokatu Egipte ir kurie susiję su minėtais veiksmais, kopijas.

158 Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į kitus šioje byloje pateiktus dokumentus, kurie suteikia Bendrajam Teismui pakankamai informacijos, nereikia taikyti ieškovės prašomų proceso organizavimo priemonių.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

159 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 134 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Tačiau, jeigu tai yra pateisinama atsižvelgiant į bylos aplinkybes, Bendrasis Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų.

160 Kadangi šioje byloje buvo patenkinta tik dalis ieškinio reikalavimų, šios bylos aplinkybės būtų teisingai įvertintos nusprendžiant, jog ieškovė padengia dvi dešimtąsias savo bylinėjimosi išlaidų ir dvi dešimtąsias EIVT patirtų bylinėjimosi išlaidų, o EIVT padengia aštuonias dešimtąsias savo bylinėjimosi išlaidų ir aštuonias dešimtąsias ieškovės patirtų bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Priteisti iš Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) 25 000 EUR žalos atlyginimą Randa Chart.**

2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

3. **R. Chart padengia dvi dešimtąsias savo bylinėjimosi išlaidų ir dvi dešimtąsias EIVT patirtų bylinėjimosi išlaidų.**

4. **EIVT padengia aštuonias dešimtąsias savo bylinėjimosi išlaidų ir aštuonias dešimtąsias R. Chart patirtų bylinėjimosi išlaidų.**

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Paskelbta 2015 m. gruodžio 16 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės 1

Procesas ir šalių reikalavimai 5

Dėl teisės 6

Pirminės pastabos 6

Dėl priimtinumo 8

Dėl esmės 12

Dėl tariamai neteisėto elgesio 12

– Dėl formos „estemara 6“ nepateikimo ieškovės vardu ir paskesnio jos padėties nesutvarkymo 12

– Dėl delegacijos mėginimo gauti „movement certificate“ 15

Dėl nurodomos žalos ir priežastinio ryšio 15

– Dėl nurodomos turtinės žalos antrosios dalies 15

– Dėl nurodomos turtinės žalos trečiosios dalies 16

– Dėl nurodomos turtinės žalos ketvirtosios dalies 17

– Dėl nurodomos neturtinės žalos 18

Dėl prašymo taikyti proceso organizavimo priemones 18

Dėl bylinėjimosi išlaidų 19